

รายงานการวิเคราะห์ความเสี่ยง
ของการดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ ที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต
หรือก่อให้เกิดการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตน
กับผลประโยชน์ส่วนรวม องค์การบริหารส่วนจังหวัดพะเยา
ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๓

หน่วยตรวจสอบภายใน
องค์การบริหารส่วนจังหวัดพะเยา

รายงานการวิเคราะห์ความเสี่ยง
ของการดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ ที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต หรือก่อให้เกิดการขัดกันระหว่าง
ผลประโยชน์ส่วนตัว
กับผลประโยชน์ส่วนรวม องค์การบริหารส่วนจังหวัดพะเยา
ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๓

๑. สถานการณ์การทุจริต

การทุจริตคอร์รัปชัน คือ การใช้อำนาจหรืออิทธิพลในตำแหน่งหน้าที่ ที่ตนเองมีอยู่เพื่อเอื้อประโยชน์ให้แก่ตนเอง ญาติ พี่น้อง และพวกพ้อง การทุจริตเป็นปรากฏการณ์ทางสังคมที่มีความสลับซับซ้อน การมีผลประโยชน์ทับซ้อนถือเป็นการทุจริตคอร์รัปชันประเภทหนึ่ง เพราะเป็นการแสวงหาประโยชน์ส่วนบุคคล โดยการละเมิดต่อกฎหมายหรือจริยธรรมด้วยการใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่ไปแทรกแซงการใช้ดุลยพินิจในกระบวนการตัดสินใจของเจ้าหน้าที่ จนทำให้การละทิ้งคุณธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ขาดความเป็นอิสระความเป็นกลางและความเป็นธรรม จนส่งผลกระทบต่อส่วนรวม และทำให้ผลประโยชน์ขององค์กร หน่วยงานและสังคมต้องสูญเสียไป เช่น ผลประโยชน์ทางการเงิน คุณภาพการให้บริการและความเป็นธรรม

๒. การวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อน

๒.๑ ผลประโยชน์ทับซ้อน หมายถึง สภาวะการณ์ หรือข้อเท็จจริงที่บุคคล ไม่ว่าจะป็นนักการเมือง ข้าราชการ พนักงานบริษัทหรือผู้บริหาร ซึ่งอาจมีอำนาจหน้าที่ปฏิบัติหน้าที่รับผิดชอบ และส่งผลกระทบต่อประโยชน์ส่วนรวม ซึ่งการกระทำนั้นอาจเกิดขึ้นอย่างรู้ตัวหรือไม่รู้ตัว ทั้งเจตนาและไม่เจตนา และมีรูปแบบที่หลากหลายไม่จำกัดอยู่ในรูปของตัวเงินหรือทรัพย์สินเท่านั้น แต่รวมถึงผลประโยชน์อื่นๆ ที่ไม่ใช่รูปตัวเงินหรือทรัพย์สินก็ได้ อาทิ การแต่งตั้งพรรคพวกให้ดำรงตำแหน่งในหน่วยงาน การพิจารณาอนุมัติ/อนุญาต ให้ญาติ พี่น้อง หรือบริษัทที่ตนมีส่วนได้ส่วนเสียได้รับสัมปทานหรือผลประโยชน์จากทางราชการโดยมิชอบ

๒.๒ การวิเคราะห์ความเสี่ยง หมายถึง กระบวนการวิเคราะห์ความเสี่ยงที่เป็นระบบในการบริหารปัจจัยและควบคุมกระบวนการปฏิบัติงาน เพื่อลดมูลเหตุของโอกาสที่จะทำให้เกิดความเสียหายจากการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน

*** ประเภทของความเสี่ยง** แบ่งออกเป็น ๔ ด้าน ดังนี้

๑) ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (Strategic Risk) คือ ความเสี่ยงที่เกิดจากกิจกรรมทางการดำเนินงานขององค์กร การกำหนดกลยุทธ์ หรือแผนงาน และนโยบายในการบริหารงาน

๒) ความเสี่ยงด้านการเงิน (Financial Risk) คือ ความเสี่ยงที่เกิดจากความไม่พร้อมในเรื่องงบประมาณการเงิน ที่ใช้ในการดำเนินการโครงการนั้น ๆ

๓) ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน (Operational Risk) คือ ความเสี่ยงที่เกิดจากการปฏิบัติงานทุกๆ ขั้นตอน โดยครอบคลุมทุกปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการ อุปกรณ์ เทคโนโลยีสารสนเทศ และบุคลากรในการปฏิบัติงาน

๔) ความเสี่ยงด้านกฎ ระเบียบ หรือกฎหมายที่เกี่ยวข้อง (Compliance Risk) คือ ความเสี่ยงที่เกิดจากการไม่สามารถปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องได้ หรือกฎ ระเบียบ และกฎหมายที่มีอยู่ไม่เหมาะสม หรือเป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติงาน

/สาเหตุของการเกิดความเสี่ยง...

*** สาเหตุของการเกิดความเสี่ยง อาจเกิดจากปัจจัยหลัก ๒ ปัจจัย ดังนี้**

๑) ปัจจัยภายใน เช่น นโยบายของผู้บริหาร ความซื่อสัตย์ จริยธรรม คุณธรรมของบุคลากรและการเปลี่ยนแปลงระบบงานความเชื่อถือได้ของระบบสารสนเทศ การเปลี่ยนแปลงผู้บริหารและเจ้าหน้าที่บ่อยครั้ง การควบคุมกำกับดูแลไม่ทั่วถึง และการไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับของหน่วยงาน เป็นต้น

๒) ปัจจัยภายนอก เช่น กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับของทางราชการ การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี หรือสภาพการแข่งขัน สภาวะแวดล้อมทั้งภาคเศรษฐกิจและการเมือง เป็นต้น

๒.๓ การวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อน หมายถึง กระบวนการวิเคราะห์ความเสี่ยงที่เป็นระบบในการบริหารปัจจัยและควบคุมการปฏิบัติงานเพื่อลดมูลเหตุของโอกาส ที่จะทำให้เกิดความเสียหายจากการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน หรือความขัดแย้งระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญอันเกี่ยวเนื่องเชื่อมโยงอย่างใกล้ชิดกับการทุจริต กล่าวคือ ยังมีสถานการณ์หรือสภาวะการณ์ของการขัดแย้งผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวมมากเท่าใด ก็ยังมีโอกาสก่อให้เกิดหรือนำไปสู่การทุจริตมากเท่านั้น

๓. การวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดการทุจริต หรือการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม

กระบวนการวิเคราะห์ความเสี่ยงที่เป็นระบบในการบริหารปัจจัยและควบคุมกระบวนการปฏิบัติงานเพื่อลดมูลเหตุของโอกาสที่จะทำให้เกิดความเสียหายจากการปฏิบัติงานที่อาจเกิดการทุจริต หรือการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญ อันเกี่ยวเนื่องเชื่อมโยงใกล้ชิดกับการทุจริต กล่าวคือ ยังมีสถานการณ์หรือสภาวะการณ์ของการขัดแย้งกัน ของผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวมมากเท่าใด ก็ยังมีโอกาสก่อให้เกิดหรือนำไปสู่การทุจริตมากเท่านั้น

การวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดการทุจริต หรือการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมขององค์การบริหารส่วนจังหวัดพะเยาในครั้งนี้ ได้นำเอาความเสี่ยงในด้านต่างๆ มาดำเนินการวิเคราะห์ตามกรอบมาตรฐาน COSO (The Committee of Sponsoring Organization of the Tread way Commission) และตามบริบทการวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดการทุจริตหรือการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม และสามารถกำหนดมาตรการแนวทางการป้องกันยับยั้งการทุจริต หรือปิดโอกาสการทุจริต และเพื่อกำหนดมาตรการหรือแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบ การกระทำผิดวินัยของเจ้าหน้าที่เป็นปัญหาสำคัญและพบบ่อยอีกด้วย

การวิเคราะห์ความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต การปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบในการปฏิบัติราชการและการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม โดยการวิเคราะห์เพื่อให้ทราบถึงปัจจัยเสี่ยงที่อาจเป็นเหตุทำให้

๑) การปฏิบัติราชการตามอำนาจหน้าที่ของข้าราชการขาดความรับผิดชอบเพียงพอ

๒) การปฏิบัติหน้าที่ไปในทางที่ทำให้ประชาชนขาดความเชื่อถือในความมีคุณธรรม

ความมีจริยธรรม

๓) การปฏิบัติหน้าที่โดยการขาดความคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน และการยึดมั่นในหลักธรรมาภิบาล

๔. การดำเนินการวิเคราะห์ความเสี่ยงของการดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ ที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตหรือก่อให้เกิดการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม องค์การบริหารส่วนจังหวัดพะเยา ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๓

๔.๑ การพิจารณากระบวนการงานที่มีโอกาสเสี่ยงต่อการทุจริต หรืออาจก่อให้เกิดการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม

- กระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการใช้เงิน และมีช่องทางที่จะทำประโยชน์ให้แก่ตนเองและพวกพ้อง
- กระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ ซึ่งมีโอกาสใช้อย่างไม่เหมาะสม มีการเอื้อประโยชน์หรือให้ความช่วยเหลือพวกพ้อง การกีดกัน การสร้างอุปสรรค
- กระบวนการที่มีช่องทางเรียกรับ หรือรับผลประโยชน์จากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ซึ่งส่งผลกระทบต่อผู้อื่นที่เกี่ยวข้อง

๔.๒ การพิจารณากระบวนการงานที่เข้าข่ายมีโอกาสรู้เสี่ยงต่อการทุจริต หรืออาจก่อให้เกิดการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม

- การรับ - จ่ายเงิน
- การบันทึกบัญชีรับ - จ่าย / การจัดทำบัญชีทางการเงิน
- การจัดซื้อจัดจ้าง และการจ้างเหมาบริการ
- การกำหนดคุณลักษณะพัสดุ การกำหนดคุณสมบัติผู้เข้าเสนอราคา
- การควบคุมงานก่อสร้าง
- การตรวจรับพัสดุ
- การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ไม่เป็นไปตามขั้นตอนและระเบียบการจัดซื้อจัดจ้าง
- การเบิกจ่ายงบประมาณ
- การคัดเลือกพนักงานจ้างเข้าปฏิบัติงาน

๔.๓ ความเสียหายที่จะเกิดขึ้นหากไม่มีการป้องกันที่เหมาะสม

- สูญเสียงบประมาณ
- เสื่อมเสียชื่อเสียงและความน่าเชื่อถือของหน่วยงาน

๔.๔ แนวทางการป้องกันความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต หรืออาจก่อให้เกิดการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม

๔.๔.๑ การจัดทำประกาศองค์การบริหารส่วนจังหวัดพะเยา เรื่อง นโยบายคุณธรรมและความโปร่งใส เรื่อง ประกาศเจตจำนงสุจริตในการบริหารงาน โดยนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดพะเยาได้แจ้งทุกส่วนราชการรับทราบและประกาศ และถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด

๔.๔.๒ จัดทำโครงการฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม

๔.๔.๓ จัดทำโครงการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาศักยภาพการปฏิบัติให้ถูกต้องตามระเบียบการ
จัดซื้อจัดจ้าง และการเบิกจ่ายงบประมาณ

๔.๔.๔ การตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่
อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

๔.๔.๕ จัดช่องทางการร้องเรียนเกี่ยวกับการทุจริตและประพฤติมิชอบ ได้แก่ เว็บไซต์
องค์การบริหารส่วนจังหวัดพะเยา www.py-pao.go.th โทรศัพท์ ๐-๕๔๔๐-๔๔๐๐ และอีเมล ppao@py-pao.go.th

๕. สรุปผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน

การวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านการซัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม
เป็นการวิเคราะห์ระดับโอกาสที่จะเกิดผลกระทบของความเสี่ยงต่างๆ เพื่อประเมินหาโอกาสและผลกระทบของ
ความเสี่ยง ดำเนินการวิเคราะห์ และจัดลำดับความเสี่ยง โดยกำหนดเกณฑ์การประเมินมาตรฐานที่จะใช้ในการ
ประเมินความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน ได้แก่ ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสียหาย และความรุนแรงของ
ผลกระทบ และระดับความเสี่ยง ทั้งนี้ กำหนดเกณฑ์ในเชิงคุณภาพเนื่องจากเป็นข้อมูลเชิงพรรณนาที่ไม่สามารถ
ระบุตัวเลขหรือจำนวนเงินที่ชัดเจนได้

การวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดการซัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตน
กับผลประโยชน์ส่วนรวม ในปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๓ พบว่ามีความเสี่ยงหรือโอกาสที่จะเกิดการทุจริตหรือการ
ซัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม ที่จำเป็นต้องดำเนินการบริหารจัดการความเสี่ยงดังนี้

๕.๑ กระบวนการจัดซื้อจัดจ้างไม่เป็นไปตามระเบียบ

๕.๒ การใช้อำนาจหน้าที่เรียกรับผลประโยชน์

๕.๓ การเบิกจ่ายงบประมาณที่ไม่ถูกต้องตามระเบียบ

๕.๔ การเอื้อผลประโยชน์ต่อพวกพ้อง

๕.๕ การเบียดบังทรัพย์สินหรือเวลาของทางราชการไปใช้ประโยชน์ส่วนตนหรือผู้อื่น

ปัจจัย ที่จะเกิด ความเสี่ยง	มาตรการจัดการความเสี่ยง	ระยะเวลาดำเนินการ				ผู้รับผิดชอบ
		ไตรมาส ๑	ไตรมาส ๒	ไตรมาส ๓	ไตรมาส ๔	
	<p>๒.๒ หากมีสถานการณ์ดังกล่าวเกิดขึ้น ควร ปฏิเสธการรับของกำนัน ของขวัญ หรือ ผลประโยชน์อื่นใด โดยอธิบายว่าเป็นการขัดต่อ กฎหมาย นโยบายของรัฐ ความเป็นกลาง</p> <p>๒.๓ ไม่รับหรือไม่ให้เงินสด เช็ก พันธบัตร หุ่น ทองคำ อัญมณี อสังหาริมทรัพย์ หรือสิ่งใดๆ เช่น ลดราคา การรับความบันเทิง การรับ บริการ การรับการฝึกอบรม หรือสิ่งอื่นใดใน ลักษณะเดียวกัน</p> <p>๒.๔ ไม่ยินยอมหรือรู้เห็นเป็นใจให้บุคคลใน ครอบครัวให้หรือรับของขวัญ หรือประโยชน์ อื่นใดกับผู้ที่มีความเกี่ยวข้องในการปฏิบัติ หน้าที่</p> <p>๒.๕ ก่อนรับหรือให้ของขวัญ ของที่ระลึกของ กำนัน หรือประโยชน์ใดๆ ควรตรวจสอบให้ แน่ใจว่าได้ปฏิบัติตามกฎหมาย นโยบายของรัฐ</p> <p>๒.๖ เก็บรักษาหลักฐานการใช้จ่ายเงินที่แสดง มูลค่าของขวัญ ของที่ระลึกเพื่อการตรวจสอบ</p>					
๓. กระบวนการ จัดซื้อจัดจ้าง ไม่เป็นไปตาม ระเบียบ	<p>๓.๑ ควบคุม กำกับ ดูแลให้ข้าราชการ และ พนักงานปฏิบัติตาม พรบ.การจัดซื้อจัดจ้าง หลักเกณฑ์และแนวทางการจัดซื้อจัดจ้าง อย่าง เคร่งครัด</p> <p>๓.๒ ควบคุม กำกับ ดูแล ให้เจ้าหน้าที่ ผู้รับผิดชอบด้านการจัดซื้อจัดจ้างจัดทำ รายงานสรุปการจัดซื้อจัดจ้างรายเดือน และ เสนอให้ผู้บริหารทราบทุกครั้ง</p> <p>๓.๓ ควบคุม กำกับ ดูแล ให้เจ้าหน้าที่ ผู้ปฏิบัติงานด้านพัสดุและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง กับการจัดซื้อจัดจ้างต้องไม่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับ ผู้เสนองานในการจัดซื้อจัดจ้าง</p>	←————→				ทุกส่วนราชการ

ปัจจัย ที่จะเกิด ความเสี่ยง	มาตรการจัดการความเสี่ยง	ระยะเวลาดำเนินการ				ผู้รับผิดชอบ
		ไตร มาส ๑	ไตร มาส ๒	ไตร มาส ๓	ไตร มาส ๔	
๔. การเบิกจ่าย งบประมาณ ไม่ถูกต้องตาม ระเบียบ	ควบคุม กำกับดูแลให้ข้าราชการ และพนักงาน ปฏิบัติตามระเบียบการเบิกจ่ายเงิน อย่าง เคร่งครัด	←	→			ทุกส่วนราชการ
๕. การเบียดบัง ทรัพย์สินหรือ เวลาของทาง ราชการไปใช้ ประโยชน์ส่วน ตนหรือผู้อื่น	๕.๑ ใช้ทรัพย์สินของทางราชการ เช่น น้ำ ไฟฟ้า โทรศัพท์ รถยนต์ หรือวัสดุสำนักงานเพื่อ ประโยชน์ของทางราชการเท่าที่จำเป็นต่อการ ปฏิบัติงาน ๕.๒ ไม่เบียดบัง ยักยอกทรัพย์สินของทาง ราชการไปใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตนหรือผู้อื่น ๕.๓ ระมัดระวังไม่ให้ทรัพย์สินของทางราชการ ชำรุดเสียหายก่อนเวลาอันควร การซ่อมแซม หรือบูรณะถือเป็นความจำเป็นต้องกระทำตาม ความเหมาะสม ๕.๔ ปฏิบัติงานด้วยความอดทนอดกลั้น พากเพียร อุทิศตน ๕.๕ ปฏิบัติหน้าที่ของตนอย่างเต็ม ความสามารถ ๕.๖ ไม่ใช้เวลาราชการเพื่อไปทำงานภายนอก	←	→			ทุกส่วนราชการ